

A TARTALOMBÓL

Új könyv a gőzhajózásról

Bemutatták P. Miklós Tamás könyvét a balatoni gőzhajózásról.

4. oldal

Jókai festeni is tudott

Jókai Mór képzőművészként is megállta volna a helyét.

6-7. oldal

Romantikus Fesztivál

Kosztümös felvonulás, zene, tánc, divat, gyerekprogramok és persze hagyományörzés jellemezte az idei fesztivált. A húsz éves évfordulóját ünneplő Reformkori Hagyományörzők Társasága hosszabb szünet után újra megrendezte a reformkori bált, ahol még korabeli tánckönyvekkel is találkozhattak az érdeklődők.

A Romantikus Reformkor Fesztivál ebben az évben is több műfajon keresztül igyekezett bemutatni a hagyományt. A kétségkívül leglátványosabb attrakció ebben az évben is a Reformkori Hagyományörzők Társaságának hagyományos felvonulása volt. A korhű ruhákban felvonulókhoz illetve a díszes fogatokhoz, huszárokhoz, zenészekhez az ország különböző területeiről érkező hagyományörző csoportok is társultak.

A Szent István térről induló menet egészen a Balaton partig sétált,

ahol Stílus és tradíció címmel Ham-pel Katalin, Magyar Örökségdíjas tervező ruha bemutatóját is megrendezték. Stílusosan reformkori dalok is elhangzottak, a Vitorlás téren pedig a keszthelyi Gavallérok és Dámák-Darida Táncszínház közreműködésével táncbemutatót láthattak az érdeklődők.

A fesztivál szeptember 18-án, csütörtökön könyvbemutatóval kezdődött. Az Esterházy-kastélyban P. Miklós Tamás helytörténész a Balaton Gőzhajózási Társaság és

a Kisfaludy gőzhajó történetéről (1845–1889) írt könyvét ismerhet-e meg a közönség. (lásd: 4. oldal)

Másnap helytörténeti vetélkedőt rendeztek a Jókai évforduló jegyében, A köszívű ember fiai egy történelmi musical keretében elevenedett meg és ekkor emlékeztek meg a fesztivált elindító, idén 20 éves évfordulóját ünneplő Reformkori Hagyományörzők Társasága eddigi tevékenységéről is.

Volt miről beszélni, hiszen a tíz taggal alapított civil kezdeményezés mára a város egyik legismertebb egyesületévé nőtte ki magát. Szervezésükben tartották meg a reformkori bált zenés programokkal, tánckönyvekkel és persze finom, négyfogásos vacsorával.

A fesztiválon volt parti táncos bemutató, virágkapu fotópont a sétányon, bábszínház a gyerekeknek, Te rongyos élet címmel operettgála a Budapesti Operettszínház előadásában, huszárviseleti kiállítás és solymász bemutató vadászkutyákkal.

A Tagore sétányon a fesztivál ideje alatt népi és iparművészeti vásár várta a látogatókat, a gyerekeket pedig játszótér, de a Balatonfüred-Csopak borvidék borait is meg lehetett kóstolni. MT

Kugler Viktor nyerte a költőverseny fődíját

Több száz vers érkezett az idei, 33. alkalommal kiírt Salvatore Quasimodo Nemzetközi Költőversenyre. A fődíjat Kugler Viktor Pinokkióbőr című költeményével érdemelte ki. A Térey-díjat Pál Dániel Levente, az idén először átadott Jókai emlékdíjat pedig Szentirmai Mária vehette át. Az irodalmi fesztivál a Jókai bicentenárium jegyében a nagy, klasszikus íróról is megemlékezett.

hozzátette: két kész verseskötete van, amelyek kiadásra várnak.

Az 1993-ban született, jelenleg Dunaújvárosban a Pentelei Waldorf Iskolában tanárként dolgozó Kugler Viktor vehette át a költőverseny fődíját. A költő kérdésünkre elmondta: bár nem híve a költemények versenyztetésének, ezúttal mégis készíttetéssel érzett arra, hogy versét elküldje a versenyre.

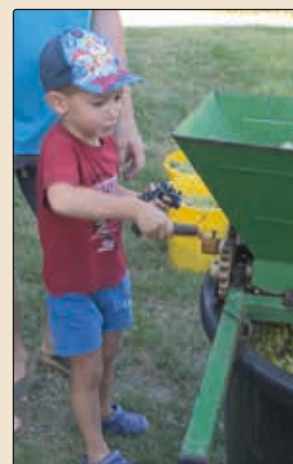
– Az elismerés jól esik a lel-kemnek, egyáltalán nem számítottam rá. A Pinokkióbőr egy játékos szerepvers. A még élettelen Pinokkió az életről fantáziál, vágyakozik rá. Ez egy vágyakozó vers, igaz, nem túl biztató zárással. Nem szeretnék sötét tónusú verseket írni, nem ez az eredeti szándékom, de mégis többnyire ilyenek lesznek – válaszolta kérdésünkre Kugler Viktor, aki

ismét több száz versből választotta ki a zsűri a legjobbakat. Érkeztek versek Ausztriából, Olaszországból, Romániából, Szerbiából, Szlovákiából, Svájból, sőt még az USA-ból is. A díjazott költők és az oklevelet kapott alkotók a rendezvény kiemelt támogatójának a Herendi Porcelánmanufaktúrának az ajándékait vehették át. A díjazott versek ezúttal is megjelentek a Tempvölgy folyóiratban.

Először a verseny történetében a fődíj és a Térey-díj mellett a Jókai bicentenárium alkalmából egy Jókai díjat is átadnak, illetve ebben az évben másodszor ad át elismerést az Országút folyóirat, amelyet Lázár Balázs: Íme, hát a vers című műve érdemelt ki.

(folytatás a 3. oldalon)

Készül az arácsiak bora

Hatszáz liter finom bort várnak az arácsiak a szeptember 7-én megrendezett szürettől, ahol a helyiek közreműködésével, közös erővel hordták össze a szőlőt és préselték azt le, hogy aztán pincébe kerüljön a finom nedű. Gaál Botond és családja felügyeli majd a hordókat, hogy aztán majd Márton-napra elkészüljön az arácsiak bora. Jó hangulatú, édes mustban gazdag rendezvénnyel ünnepelték az arácsiak a szüreti időszakot, amikor a gazdák betakaríthatják mindazt, amiért egész éven át dolgoztak. Bán László

**KATTI
ZOOB
FASHION &
MUSEUM**

HERITAGE Örökség és korszellem a divatban

A kiállítás a tradicionális és a modern elemek ötvöztetésével a fúziós divat esszenciáját mutatja be. A gyűjtemény különlegessége, hogy antik, kézműves technikával készült darabokat társít kortárs trendekkel, hangsúlyozva a hagyomány és a modernitás időtálló egységét. A tárlat fókuszában a mai és az időtlen, tradicionális ruhadarabok találkozása, a kreativitás új hulláma, a fúziós divat áll: az élénk színektől a nem szokványos sziluettekig a kortárs fordulatok és merész ötletek feszegetik a határokat. A lenyűgöző új stílusok áthidalják a szakadékokat régi és új között, a hagyomány és az innováció ötvözte új értelmet ad a divatnak.

A kiállításon antik főúri, nagypolgári és népviseleti ruhadarabok elemei, hímzések, csipkék és gyöngydiszkek, különleges több száz éves, újjászületett lakástextíliák kapnak helyet a modern igényekhez igazodó öltözetekkel párosítva. Ez a fajta megközelítés egyszerre hangsúlyozza a kézműves hagyományok megőrzésének és továbbadásának fontosságát, és a divat univerzális, időn és téren átvívelő nyelvének szépségét, ami képes összekötni a távoli kultúrákat és a különböző generációkat is.

Nyitvatartás: kattizoobfashionandmuseum.hu
Cím: 8230 Balatonfüred, Petőfi Sándor u. 32.

Molnár Attila országos csúcsot futott

Molnár Attila új országos csúccsal bejutott a férfi 400 méteres síkfutás elődöntőjébe a tokiói atlétikai világ bajnokságon. A 23 éves balatonfüredi sportoló a harmadik helyen végzett az előfutamban. A fedett-pályás Európa-bajnok a saját országos rekordját 19 ezreddel javította meg, de a döntőbe jutást már nem tudta kiharcolni.

A férfi 400 méteres síkfutás 48 fős mezőnyét hat darab nyolcfős előfutamba osztották a tokiói atlétikai világ bajnokságon. Minden futamból az első három helyezett jutott az elődöntőbe, valamint a továbbiak közül a hat legjobb időeredménnyel rendelkező sportoló szintén örülhetett, így Molnár Attila 44,55 mp-es idővel magabiztosan jutott a világ bajnokság elődöntőjébe.

Az idei fedett pályás Európa-bajnok sprinter a szabadtéri szezon csak július közepén tudta elkezdni sérülés miatt, viszont a hosszabb kihagyás után gyorsan formába lendült és augusztus 12-én a Gyulai Memorialon javította 44.74 másodpercre az országos csúcsot.

Molnár az elődöntőben az első futamban kapott helyet, aminek mezőnyét alaposan próbára tette az indítóbíró, az első rajtnál ugyanis a vigyázz-nál állították fel őket, a másodiknál pedig már ellőtték a pisztolyt, amikor leállították a futamot. A harmadik rajt előtt már teljes volt a zűrzavar a pályán, a futókat várakoztatták, miközben a magasugrókat engedtek keresztbe a kanyarban. Az eredetileg kiírtnál így hét perccel később indulhattak csak a futók.

Fotó: Czeglédi Zsolt - MTI

A magyar sprinter a rajt után nyugodt tempóban kezdett, igyekezett az előtte futó fedett pályás világ bajnok amerikai Christopher Bailey iramát tartani, ami sikerült, ugyanakkor a célegyenesre így mindketten kis hátrányban fordultak rá a többiekkel szemben.

Molnár aztán egészen remek hajrát vágott ki és végül az ötödik helyen ért célba, 44.94 másodperces idővel. Az ötödik pozíció azt jelentette, hogy semmiképpen nem juthat tovább, így számára országos csúccsal ért véget a tokiói világ bajnokság – írja az MTI.

AZ ÉV BALATONI HÁZA 2025 PÁLYÁZAT

A Nők a Balatonért Egyesület a Balatoni Szövetséggel együttműködve 2025-ben nyolcadik alkalommal indítja el az Év Balatoni Háza építészeti díjpályázatot. A pályázat támogatója az Építési és Közlekedési Minisztérium, a www.azevbalatonihaza.hu pályázati honlapot a Lechner Tudásközpont üzemelteti. A Balatoni Kiemelt Üdülőkörzet területén épült, 2015. augusztus 31. után használatba vett épületekkel lehet 2025. október 31-ig pályázni. Az Év Balatoni Háza 2025. díjra

lakóházzal, középülettel, gazdasági, ipari, vagy üdülő épülettel lehet pályázni.

A felhívás célja a minőségi építészeti népszerűsítése, megismertetése a tágabb közönséggel, figyelemfelhívás a Balaton régióban megvalósult példaértékű épületekre. Nem csak új épületekkel lehet nevezni a pályázatra, hanem értéknövelő felújítások, épületbővítések terveit is várják a megmérettetésre. A díjazásra kerülő épületek tervezői – összesen bruttó 2 500 000 Ft értékben

képviselője, a Balatoni főépítész és a Balatoni főtájépítész kap helyet. A bizottság elnöke Építési és Közlekedési Miniszter delegáltja lesz.

A pályázatra elektronikusan lehet nevezni a megvalósult épületek terveivel, illetve az épületről és környezetéről készült fotókkal. A részletes pályázati kiírást és a nevezési lapot a www.azevbalatonihaza.hu honlapon lehet megtalálni.

Fabacsovicsné Kovács Krisztina
a Bírálóbizottság titkára

– pénzdíjazásban részesülnek, ezen kívül a Bírálóbizottság ebben az évben is adhat különdíjakat.

A Bírálóbizottságban a Magyar Építész Kamara, a Magyar Építőművészek Szövetsége, a három érintett vármegye építész kamarája, a NABE és a Balatoni Szövetség

Díszoklevél a Koczor Pincészetnek

Magyarország varázslatos borbirtoka díszoklevelet kapott a füredi Koczor Pincészet. A verseny célja, hogy bemutassák azokat a magyar gazdaságokat, amik a szakmaiság, a természeti felelősségvállalás, a közösségi értékek és a vidéki hagyományok tekintetében mutatnak példát.

A nagyszámú szakmai zsűri még a nyár során járta be a tizenkét jelölt birtokot, köztük a füredi pincészetet. Koczor Dóra kérdésünkre elmondta: harminc évvel ezelőtt vásárolták meg azt a raktárépületet, amit felújítottak. A többi épület esetében a hagyományokat tartották szem előtt, ezért ragaszkodtak például a macskalépcsős, fehér homlokzatokhoz, a lenyűgöző háttér pedig a Balaton és a Tihanyi-félsziget adja. Koczor Dóra szerint attól hiteles a pincészetük, hogy a mai napig szőlőültetvény veszi körül. Koczor Kálmán hozzátette: az őseik még a XVI. században kerültek a borvidékre, Barnagra, azóta szőlőtermesztéssel és mezőgazdasággal foglalkozik a család. Napjainkban a szőlőművelésen és a borászkodáson kívül kedvelt vendégház és rendezvényhelyszín is a díjazott pincészet, ahol tizenkét fő látja el a napi teendőket.

BFN

**BALATONFÜREDI
NAPLÓ**
Balatonfüred Város
Önkormányzatának
hivatalja

Kiadja a Füred Stúdió Kft.
8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős kiadó: Csorba Kata ügyvezető-főszerkesztő
Telefon: +36 (30) 216-1768

Felj.: Pálffy Károly. Tördelés: Sági Tibor. Fotók: Füred Televízió. Nyomda: Prospektus Nyomda, Veszprém.
Hirdetésfelvétel: +36 (30) 216-1768. A szerkesztőség jogának tekinti az olvasói levelek megrövidítését.
Az olvasói leveleket az alábbi címre kérjük beküldeni: Balatonfüredi Napló szerkesztősége,
Füred Stúdió Kft. 8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3. E-mail: furedtv@furedtv.hu
Lapunk a www.furedtv.hu honlapon is olvasható.

Szín pompás ősz a köztéri virágágyásokban

A nyárvégi napoknak köszönhetően még velünk lehetnek a nyári virágok, de már az őszi növények is villognak a város közterein. A PROBIO parkfenntartói nem mondtak le teljes egészében az egy- és kétnyári növényekről, de a hangsúly egyre inkább az évelők felé tolódik el. A nyári forróságban és szárazságban a Kiserdő fekete fenyői közül többet elvesztettünk, a helyüket szárazságtűrőbb fajok, például atlaszcédrusok vehetik át.

- Rendkívül bőséges időszakban járunk az évek, ugyanis a kedvező időjárásnak köszönhetően még a nyári növények is virágoznak, a méhek és egyéb beporzók legnagyobb öröme pedig már teljes díszükben pompáznak az ősszel virágzó cserjék is. A parti területeken lehet még találkozni méh- és pillangóbarát egy- és kétnyári virágokkal, amik igen látványosak, de drágán bekerülő növények és

a fenntartásuk sem egyszerű. A nyári időszakban virágoznak, akkor láthatóak a legnagyobb pompájukban. Az évelők közül kiemelném a kúp- és kasvirágokat, amik rendkívül színesek, és virágoznak még a rózsáink is. Látható a barátcserje, a kékszáll és a nyári orgona is, amiben a rovarok igen nagy örömeiket lelik. – tudtuk meg Szabó Szilveszter, a Probio parkfenntartási részlegének vezetőjétől.

A felső városrészben ügyeket intézők a polgármesteri hivatal előtti ágyásokban élénk sárga és bordó növényekkel találkozhatnak. Ezek levelükkel díszítő növények, különféle színekben ragyognak a heuchera, vagyis tűzeső fajtái, a virágzó növények között pedig ott van a különös nevű poloskavész. Itt is találunk kasvirágokat, különböző színű zsályákat, amik szintén nektártermelők, vagyis rovar táplálók, és virágzik még a levendula is. Az évelő és cserjeágyásokba szárazságtűrő, a területet gyorsan elfedő fajokat ültetnek: pálmaliliomot, téli jázmin, terülő borókát, gólyaorrt és mirtuszloncot.

Az óváros megújult épületei mögött a kiemelt ágyásokban különleges növények is vannak, például gömb ámbrafa és gömb hárs, amik az idei évben már szépen beálltak. Alattuk a városban máshol nem található díszfüvek és díszsások vannak, illetve ide is jutott lombjával díszítő heuchera.

- A fenntarthatóság szempontjából igen fontos, hogy mulcsoszással csökkentjük az ágyások munkaigényét. Fenyőmulcsot használunk, ami csökkenti az öntözővíz-szükségletet, illetve elbomlása során kedvező irányba befolyásolja a talaj pH-értékét. Az öntözővizet igyekszünk nem

Szabó Szilveszter, a Probio parkfenntartási részlegének vezetője.

a hálózati rendszerből kivenni, hanem balatoni vizet vagy a meszes talajra jellemző kútvizet használunk – tette hozzá Szabó Szilveszter.

Mint megtudtuk: a köztéri fák a parkfenntartási részleg segítségével tudták átvészeln az idei rendkívül forró, száraz nyarat. A néhány éve és a frissen ültetett fák is igényelték az öntözést. Ehhez öntözőzsákokat vásároltak és helyeztek ki, az idősebb fákat pedig három-négy nap rendszerességgel öntözték. Aklimatikus viszonyok

változása, a légköri aszály és a kevés nyári csapadék miatt a Kiserdő parkerdőben nagyon sok fekete fenyő pusztult el, elsősorban szű- és sugárgomba-fertőzésben. Ezeket szárazságtűrőbb fajokra, például atlaszcédrusokra fogják cserélni.

Az ősz beálltával a köztereken is búcsúznak az egy nyári növényektől. A helyükbe több mint négy és félezer negyzetméterre negyvenezernél is több árvácska kerül, ami ősszel, télen és tavasszal is díszlik.

Mórocz Anikó

33. Salvatore Quasimodo Nemzetközi Költőverseny

(folytatás az 1. oldalról)

A 33. Salvatore Quasimodo Nemzetközi Költőverseny a hagyományoknak megfelelően a Tagore sétányon Salvatore Quasimodo emlékfájánál tartott ünnepséggel kezdődött, ahol Cserép László, a Quasimodo Költőverseny alapítója beszédében felidézte a több mint három évtizedet felölelő rendezvény legfontosabb alakjait illetve mozzanatait, majd este az Anna Grand Hotelben megrendezték a költőverseny díjkiosztóját, amelyen olaszul és magyarul is elhangoztak a díjazott versek. Az Olasz Kultúrintézet jóvoltából az olasz, tenor énekművész Julian Dionne, akit Neumark Zoltán zongorán és Manuel Buda gitáron kísért adott gálaműsort.

A rendezvény második napján irodalmi matiné keretében az alkotók közreműködésével bemutatták a díjnyertes tárcanovellákat és verseket. Ezúttal a Jókai bicentenárium apropóján a Balatonfüredhez erősen kötődő íróról is megemlékeztek. A Balatonon hajózva Szörényi László irodalomtörténész tartott előadást Jókai és Olaszország címmel, majd Praznovszky Mihály irodalomtörténész moderálásában az író munkásságát kerekasztal-beszélgetés keretében taglalták a téma szakavatottjai: Nagy Koppány Zsolt költő, Kiss Krisztina irodalomtörténész, és Erős Kinga költő, a Magyar Írószövetség elnöke.

Martinovics Tibor

Az idei költőverseny Jókai emlékdíját Szentirmai Mária kapta Tűféli idegen című verséért. (alul)
A fődíjat Pinokkióbőr című versével Kugler Viktor nyerte. (jobbra)

Szentirmai Mária Tűféli idegen

El kellett hagynod a Városod, tizenkilenc éves voltál, ANYÁM!

A cséza azon a hídon vágatott át, ami most határ, bújtál az ülés alatt, hogy majd ott, hol nem tilos a magyar szó, levizsgázz.

A dobogó-híd leégett a szabadságharc alatt, az új, felnyitható sétánytál Jókai kedves szigetére, nagyra nőtt fák alól néztél a kerteket, a Dunát. Hol ültél a hatalmas templomban, nem tudom. Vártad a harmadik harangszót, majd a hirtelen csöndet, mit maga után húz a prédikátor, mint hide fuvallatot. Őseid, a szekeresszág, fuvarozták ide Boszniából a gerendának való vörösfenyőt, hogy épüljön a TEMPLOM, mert hiába a köszűz, a nec arte nec marte a várfalon, kell az ima, az ének, a kilencvenedik zsoltár, ne pusztítson tovább tűz, földrengés, gyalogság. Istentisztelet végén, kifelé menet, megérintetted a leghátsó padot, az író anyját. A Jókai család sírboltja apai nagyszüleidéhez közel áll. Búcsúmondatok és a korán meghalt testvéred, Bözsike neve a fejfán, s ha tűfélre a református temetőbe mentél halottak napján, mint pánccs katoná, kiről lecsúszik a vágás, mereven álltál, koszorú a kezében.

A Megyeresi utcában éltél, ahol a hajókormányos, Fabula János szép háza állt, macskáddal a válladon nézel rám ezen a képen. Őt is elhoztad magaddal? Nyávogett a karodban? Feltartottad? Hadd lásson ki a vagon ablakán? Távolodott a sziget, a vár, a Szent András kettős tornyán a kereszt. Nem vártak tárt karokkal ideát, maradtál emlékeid közé üzött, tűféli idegen.

Kugler Viktor (jobbra) Szörényi László irodalomtörténész, a zsűri elnöke adta át a költőverseny fődíját.

Kugler Viktor: pinokkióbőr

apa, mintha ezzel a túlméretezett töviskoszorúval kellene örökre hullahoppoznom, mégis mozgásképtelen maradok. szobám ingerszegény falának támasztva várom, hogy megteremtődjek, vagy legalábbis megmozduljon bennem bármi. apa, a megváltásnak csak a helye van itt, a hiány végtelenje. mintha körém nőtt volna az ember, akit viselnem kell. úgy állok, mintha kifogyott volna lábaimból a séta. ez szenvedéstörténet, én mégis túl boldog vagyok hozzá. tölgyfa, kereszt, madárijesztő, máglya, ez a lista lesz az életrajzom. szétgombolom a testem, nincs mi összefogjon. szellőztetem a lelkem. kiömlök saját magamból. telemegy bordáim köze ezzel az ürességgel, a hallgatás nehezékeivel. visszagombolom a bőröm, sőt össze is varrom, hogy legyen hova ütnöd a feltámadás szögeit, apa. élni annyi, mint két korbácsütés között lenni.

Megújultak az általános iskolai étkezők és konyhák

190 millió forintból korszerűsítették a város általános iskoláinak konyháit és étkezőit. Mindegyik intézményben egy időben, a nyári szünetben végeztek a munkát, így a szeptember elsejei iskolakezdekés már az új, megszépült állapottal találkozhattak a diákok. A szolgáltatást végző Hungast-Bakonygaszt 80 millió forintot vállalt, a helyi önkormányzat 85 milliót adott, pályázati forrásból pedig további 25 milliót tudtak eszközbeszerzésekre fordítani.

A füredi református általános iskola 2012 óta működik az Iskola utcai épületben, ami önkormányzati tulajdonban van, a fenntartói jogokat pedig a református egyház közösen gyakorolja. Az iskola épülete az elmúlt években jelentősen megújult, de komoly adósságuk volt az alagsori konyha és étkező korszerűsítése, ahol a Hungast-Bakonygaszt üzemelteti a főzőkonyhát. Innen szállítják ki az ebédet a többi iskolába és a szociális ellátottakhoz. Az elmúlt nyáron teljesen megújult az étkezést biztosító alagsor, a szülők döntése értelmében pedig bevezették a szabadszedésező szupermenzát. Az iskola 217 tanulója közül 204-en fizettek elő a szupermenzára.

- Szeptember elsején egy vadonatúj ebédlő várta a diákokat, a konyha pedig számos új eszközzel és technikai berendezéssel teljes egészében megújult. A gyerekek örömmel mennek ebédelni, ami eddig nem volt jellemző. Az iskolai étkeztetést az elmúlt években számos kritika érte, most azonban méltó körülmények között, választékos ebéddel fogadhatjuk a gyerekeket. A korszerűsítés következtében teljes egészében megújult és ki is bővült az ebédlőnk, a főzőkonyhába pedig számos új eszköz és technikai berendezés került, különös tekintettel a légtechnikára, ami eddig az épület komoly hiányossága volt - fogalmazott Rojtos Norbert igazgató a

szeptember 9-i átadó ünnepségen.

Az étkezés környezete az Eötvös és a Radnóti iskolában is megújult: könnyen tisztán tartható, színesebb lett, a terekben pedig tartalmas üzeneteket helyeztek el. Mindenki szívesebben étkezik egy kellemes, otthonos helyen, ahol a nap egyik fénypontja is lehet a közös ebéd. A füredi szolgáltató színdinamikát, kevés betűvel és sok képpel, vidámsággal edukációt is vállalt. Ígéretük szerint a dizájnberendezések a praktikumot is szolgálják. A szupermenza bevezetését minden intézményben a szülők választhatták, a felújítást és az eszközbeszerzéseket azonban ettől függetlenül valósították meg.

Mórocz Anikó

Széchenyi Terv Plusz
Építsük együtt Magyarországot!

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Az Európai Unió társfinanszírozásával

Két Kisfaludy gőzöst is építettek

A balatoni hajózás talán legszimbolikusabb, de mindenképp legelső gőzhajójának, az 1846-ban Balatonfüreden vízre bocsátott Kisfaludy gőzhajónak történetét és annak történelmi környezetét tárja fel P. Miklós Tamás helytörténész új kötete. Tudományos igénnyel megírt olvasmányos könyv, amely kétszáz évet lép vissza az időben és egy gőzhajó apropóján mutatja be a korabeli Balatonfüredet.

A közérthető stílusban megírt kötet az utóbbi évtizedekben hozzáférhetővé vált levéltári és bibliográfiai források adatait dolgozza fel, így valóságként rekonstruálja a 19. századi balatoni gőzhajózás történetét, a reformkori Balatonfüred fürdőkultúráját, és persze

azokat az elkötelezett személyiségeket, akik tevékenysége messze nem merült ki abban, hogy egy gőzhajó megépítését szorgalmazták.

A fényképekkel, metszetekkel, korabeli rajzokkal gazdagon illusztrált, adomákat és izgalmas történeteket is tartalmazó könyv bemutatja, hogyan válnak a balatoni gőzhajózás részvényesei a nemzeti érzelmek megtestesítőivé. Széchenyi István, Hertelendy Károly, Ürményi József, Esterházy László mind-mind felbukkannak, ahogy a részvénytársaság szerepéről, munkájáról is eddig nem ismert részleteket lehet olvasni.

Vissza a gyökerekhez, az eredeti forráshoz. Erre vállalkozik ez a könyv. Visszatér a balatoni gőzhajózás megindulásáról és első évtizedeiről szóló levéltári iratokhoz, korabeli újságok, folyóiratok és memoárok információihoz, s annak alapján mutatja be a 19. századi Balaton világát, a füredi savanyúvízi fürdőt és az első tavi gőzhajó történetét. Azt a csodálatos életteret és természeti környezetet, amelynek változását a reformkor időszakában tapasztalt társadalmi és gazdasági pezsgés indította el. Ennek a 19. századi történelmi időszaknak egyik

kiemelkedő regionális eseménye az első balatoni hazafias nemzeti vállalkozás létrehozása. Az 1846-ban megalapított részvénytársaságé, amely Balaton Gőzhajózási Társaság néven megépítette és több mint négy évtizeden át működtette a tó hullámain elsőként szelő gőzhajót – írja a szerző a kötet előszavában.

– Hosszú évek óta foglalkozom hajózástörténettel, de ezt a könyvet elsősorban Lichneckert András levéltáros inspirálta, az ő emlékének is adózom a kötettel. Eredetileg nyolcszáz oldalnyi szöveget írtam, ezt sűrítettem a felére, arra törekedtem, hogy bárki számára emészthető legyen a könyv. Az volt a szándékom, hogy bemutassam azokat az embereket és történeteket, akik a magyar reformkor idején radikális szemléletváltással és tenni akarással létrehoztak egy balatoni vállalkozást, a gőzhajózási társaságot és megépítették az első gőzhajót a Balatonra. Ezzel, ahogy a könyv címe is jelzi, létrehozták az első hazafias nemzeti vállalkozást – fogalmazott P. Miklós Tamás helytörténész, Molnár Judit, a könyvet kiadó Balatonfüred Városért Közalapítvány elnöke moderálásában, az Esterházy Látogatóközpontban tartott könyvbemutatóon.

P. Miklós Tamás: Az első balatoni „hazafias nemzeti vállalkozás”. A Balaton Gőzhajózási Társaság és a Kisfaludy gőzhajó története (1845–1889) című könyv az Esterházy Látogatóközpontban már kapható. **MT**

ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI NAPOK

2025. október 7-10.
Lipták Gábor Városi Könyvtár
Balatonfüred, Kossuth Lajos utca 35.

OKTÓBER 7., KEDD
11:00 Író-olvasó találkozó.
Patat Bence műfordítóval Fekete Ágnes beszélget.
17:00 Jókai és a nők. Író-olvasó találkozó Szécsi Noémivel.
Az írónővel beszélget Csorba Kata.

OKTÓBER 8., SZERDA
9:15 Ringató foglalkozás és Karnisné Dudás Mónika:
Kókusz mesenaplója – Mesék a családról, elfogadásról és a természet titkairól c. könyvének bemutatója.

OKTÓBER 9., CSÜTÖRTÖK
9:30 Mesék fontossága a gyermekkorban,
Előadó: Perczel-Szabó Katalin meseterapeuta,
óvónő, tanítónő. (a Baba-Mama Klub szervezésében).
17:00 Történetek nőkről – újrakezdésről.
Őszinte beszélgetés önismeretről, sebezhetőségről és erőről.
Előadók: Blaner Emese, Gál-Székely Anna,
Kiss Szilvia, Laska Erika, Szabó Tünde

OKTÓBER 10., PÉNTEK
10:15 A fantázia és a valóság határán M. Nyíró Mária
könyveivel. Interaktív író-olvasó találkozó az írónővel.

ŐSZI SZÜNIDŐ A KÖNYVTÁRBAN

OKTÓBER 27., HÉTFŐ
8:45 Fel a Csobáncra , majd le a Papsoka-kövekre!
Túra Törőné Icával. (Tel.: 30/610-9692)

OKTÓBER 28., KEDD
10:30 4 évszak hazánkban 3D mozi (3D szemüveget biztosítunk).
11:00 Kézműves foglalkozás a Játsszószobában.

OKTÓBER 30., CSÜTÖRTÖK
10:30 Játsszóház LEGO kockákkal
a Balaton-Bakony Kocka Klub vezetésével.

Nemcsak nyáron vannak koncertek Balatonfüreden!

Az ősszel Balatonfüreden is indít bérletes koncertsorozatot a Filharmonia Magyarország!
A fontos kulturális üdülőhelyen ez a koncertsorozat újdonságot hoz az itt élők életébe.

Az események ugyanis a Kongresszusi Központ és a Filharmonia Magyarország stratégiai együttműködésében valósulnak meg, így a Kongresszusi Központ az évad során háromszor koncertteremmé válik.

Az első koncert a bécsi klasszika hangján szól, hiszen a sztárvendég Mozart lesz, az ő művei adják a műsort. A Nemzeti Filharmonikus Zenekar és Berecz Mihály Vashegyi György vezetésével azonban csupa drámai hangvételű Mozart-művet állított össze, melyek ritkán hallhatók együtt és talán új oldaláról mutatják meg Mozartot. A második koncerten az angliai barokk operajátszásba tekinthetünk bele, hiszen Henry Purcell két színpadi műve hangzik el. Ezek a részleteikben ismert zenék ritkán szólalnak meg úgy, hogy történetük, dramaturgiájuk is követhető legyen, a Capella Savaria és a Purcell Kórus pedig gondoskodik a korhű és ihletett előadásról. A sorozatot a fiatalos és sok újszerű műsort előadó Anima Musicae Kamarazenekar koncertje zárja majd áprilisban.

Mi biztosan kínálunk három jó estét. Adsz esélyt magadnak, hogy legyen részed benne?

Berecz Mihály zongoraművész

HELYTÖRTÉNETI KERESZTREJTVÉNY

Megfejtésünkben annak a 19. században élt politikusnak a nevét kérjük, aki Széchenyi István gróf és Hertelendy Károly zala megyei főispán mellett sokat tett a balatoni gőzhajózásért, a Balaton Gőzhajózási Társaságnak 26 éven át irányító elnöke volt, tevékenységével az 1850-es években megmentette a részvénytársaságot a csődtől, és a Balaton taván tartotta a Kisfaludy gőzhajót. „...Élére állt a budai alagutat létesítő társulatnak, a balatoni gőzhajózásnak, a nemzeti színház nyugdíjintézetének, és közreműködött a régi magyar költők és írók műveit tartalmazó „Nemzeti könyvtár” sorozat kiadásában is. Sok éven át a Tisza-szabályozás kormánybiztosa is volt...” –írja róla most megjelent Az első hazafias nemzeti vállalkozás című könyvében P. Miklós Tamás.

SZELEKTÁL		MEGFEJTÉS	MOZGÁSBAN HOZ RÓMAI ÖTVENEGY FÉNYMÁZ	KAMAT, RÉGISEN VIRÁGZIK	ESŐN ÁLLÓ	BENTLAKÁSOS (DIÁK) SZABADBA TÉVKÉPZET	IGAZGATÓ, RÖVIDEN HATÁROZOTT NÉVELŐ	VÁCI MIHÁLY VERSE (KÉT SZÓ)
KÉSZPÉNZ RÖVIDEN								
							ZENE-DARABI BORSOD EGYKORI IPARVÁROSA	
HIVATÁSÁT GYAKOROLJA			FELSZÍN-PUSZTÍTÓ FOLYAMAT				VOLT	
MOKKÁS-KANÁL RÖV.			TÁRGYAT MOZGAT				ESDVE KÉR	
DRÁGAKŐ, RÉGI SZÓVAL					GYŰRŰS RÁK			
NORVÉG AUTÓJEL			HIDEG IDŐSZAKOT AFRIKÁBAN ÁTVÉSZEL KUTYAHÁZ		HELYÉRE PAKOL		ELREJT, TAKAR	
AMMÓNIA ALKOTÓINAK VEGYJELEI							TARTOMÁNYI KORMÁNYZÓ	
ÉNEKKAR				GYULLADÁS			NYUGAT	
EZZEL SZEMBEN				TURGENYEV SZÜLŐ-VÁROSA			VALAMINEK A HATÁSÁRA	
KÖZVETÍTÉS JELÁTVITELI ZAVARA				ELEFÁNTNAK VAN BETERÍTI A MOHA A SZIKLÁT				FEL-SOROLÁS
KITŰNIK LIBAHANG			TERJE-DELMESE			MAGÁBA FOJT		
A VÉGÉN FÜGG!			TÁRSA RÖVIDEN			KENŐŐLÁJ MÁRKÁ		
		AMA DOLOGTÓL		PIACI MÉRŐSÜLY			EGYKORI RENDEZŐ-IRODA	
		ÍR AUTÓK JELZÉSE		KAMION MÁRKÁ			LEJJEBB	
				ÉNEK-BETÉT		SOMOGYI ZSÁK-TELEPÜLÉS		
				SZÉF KERETE!		KETTŐS BETŰ		
VICCES FINTOR			RÁÉRŐSEN		RENDEZET-LEN, KUSZA ÁLLAPOT			
DOKTOR			ÁBÉCÉNK ELSŐ BETŰJE		JÓD VEGYJELE			
TALAPZAT								AZ ELSŐ BETŰ

FÜRED TV

ÉRDEKLI BALATONFÜRED?

Füred TV a One 503-as csatornáján. Szerdánként 18 órakor új adással, benne 19 órától híradóval jelentkezünk.

Az interneten azonnal képben lehet, HD minőségben!

www.furedtv.hu
facebook.com/furedtv
youtube.com/TVFured

Jókai Mór, a füredi festőművész

Az embernek néha szerencséje is van. A füredi antikváriumban megtaláltam a Magyar Művészet 1902. évi 7. számát s abban ott volt nagyapám interjúja Jókai Mórral. Biztosan ő írta, felismertem a stílusáról, s persze a neve is ott volt a cikk alján.

Balatonfüreden találkoztam Jókai Mórral, de már nem a világlájában, amit eladott korábban, hanem a Nagyszállóban, ahová ifjú feleségével az Anna-bálra érkeztek. Én is oda készültem s miközben a régi bálokról beszélgettünk, megkérdeztem tőle csak úgy mellesleg:

- Móric bátyám! Emlékszem, még régen a villában láttam egy-két szép festményedet. Nem szeretnél végre egy önálló tárlaton bemutatkozni Füreden a Kurszalóban?

- Bolondokat beszélsz, öcsém! Hát hány esztendő vagyok én? Most kezdjek új pályát? Igaz, volt idő amikor „festőnek készültem, volt tehetségem hozzá, s kezdetben biztató szerencsém. Ha ott maradtam volna, most talán az egész világ volna hazám, s senki sem neheztelne érette. Én azt egyszerre elhagytam, s választottam helyette az irodalmi pályát, melynek koszorúí tővisből vannak fonva, s nimbusza nem világít, hanem éget.”

- Hát éppen ezért kérdeztem, hiszen tudom, Pápán a kollégiumban ti hárman barátok nagy művészeknek készültetek.

- Pontosan, csak éppen fordítva történt. Sándor akart színész lenni, lett belőle költő. Orlay költőnek készült, lett belőle festő, én magam pedig festőnek készültem s lett belőlem író. Hát nem csodálatos az élet? Mindenkit elhelyez oda, ahová eleve elrendeltetett.

- Várj csak, Móric bátyám! Ezt én olvastam valahol nálad. Meg van! A fekete gyémántokban fordul elő valahol:

„...amelyik híres festő, az szereti hegedűszóval kinozni

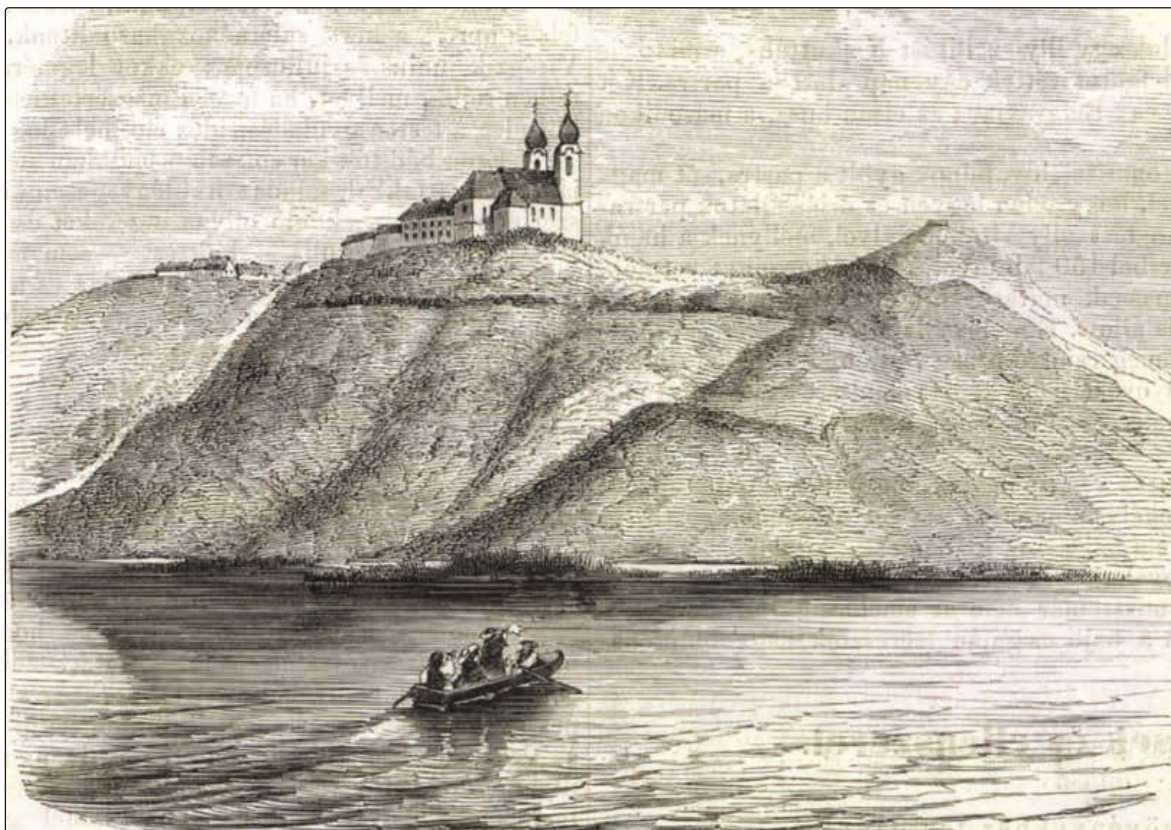
Jókai Mór fiatalkori önarcképe, 1843. Komárom
Forrás: mnmk.hu

a szomszédait, amelyik kitűnő zenész az belekontárkodik a versírásba s amelyik regényt ír; szereti elrontani a márványt, elefántcsontot, esetlen szobrokat faragván belőle.”

- Jó a koponyád, barátocskám! Mondhatnám, ez egy kicsit mostanában rám is illik, de igazság szerint én már kisiskolás koromtól tényleg sokat rajzoltam, Aprócska voltam, amikor Komáromban már rajziskolába jártam s felettébb dicsértek is. „Gyermekkorom eszményképe volt: világhírű festővé válni.” Az egész családomat lefestettem: apámat, anyámat, a testvéreimet, tán még akad ezekből itt-ott egy-két darab. „S aki csak híres ember volt Komáromban, azt mind lerajzoltam tusban, punktírozva, acélmetszés módra...”

- Volt más is a családban, akit érdekelt a képzőművészet?

- Mindenkit, barátocskám, mindenkit! Érdekes família a miénk. Szegény jó édesapám kiválóan rajzolt, Károly bátyám kifaragta a kálvinista templom tornyát fából, csodájára jártak az emberek. Aztán a gyerekek. Eszter nővérem Mari leánya is tehetségesnek indult, komolyan mondom jó akvarellista lett volna belőle, ha a sors közbe nem szól. Jolánka unokahúgom szintén tehetséges volt, őzöm egy-két rajzát.

Jókai Mór rajza alapján készült fametszet, 1858 Vasárnapi Újság.

- De a legtehetségesebb azért csak a Róza, az unoka volt?

- Hát ő aztán a javából! Itt Füreden a nagy villa mögötti kis bungalóban rendeztem be neki egy kis műhelyt, ott dolgozott. Néha én is beálltam mellé, segítettem egy-egy javítással. A lőcsei fehér asszony kötetemhez még az illusztrációkat is ő készítette 1894-ben. Emlékszem milyen nagyszerű képet festett például a nagyszerű Écsy Lászlóról a fürdőigazgatóról. A hatalmas szép festményt azután 1886 táján egy nagy ünnepség során lepleztük le a Szeretetházban. Remélem, a fürediek őrzik valahol; kár lenne, ha elveszne. Érdekes, most jut eszembe, én igazán a legtöbb festményemet itt Füreden készítettem. Néha anynyi félkész munkám volt a szobámban, hogy már én magam nem fértem be.

- Róza aztán férjhez ment Feszty Árpádhoz a híres festőhöz.

- Pontosan. Beirattam őt előtte még festőiskolákba Huszár

Álló női akt, Elefántcsont faragvány, Petőfi Irodalmi Múzeum

Adolfhoz, Székely Bertalanhoz s végül kiküldtem Münchenbe

Liezenmayer Sándor műhelyébe, ahol igen tehetségesnek tartották, míg nem haza nem jött szegény Rózám halálakor. Le is tette az ecsetét. Most a családjának él. S ott a kis lánykája a Masa. Hátha egyszer belőle is művész lesz. Igazi sok generációs művész család a miénk.

- Mostanában viszont szobrászkodsz is. Elefántcsont faragványokat készítesz, s amit a szállodai szobádban láttam, az gyönyörű akt szobor.

- Miért ne tenném? Isten legcsodálatosabb alkotása a nő s a női test, hát persze hogy a művészt érdekli az is. Van néhány ilyen kis faragványom, nem szoktam mutogatni, kiállításra pedig sehogy sem vinném.

- A művészet iránti érdeklődés csak ifjú korodig terjedt?

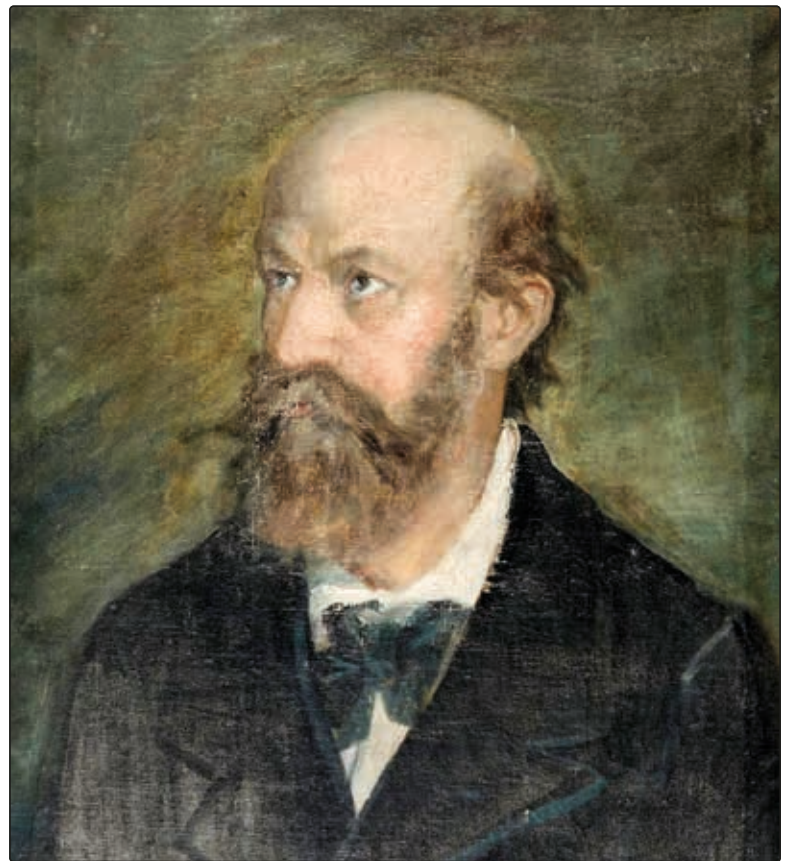
- Hát, ahogy kérde, rá kell jönöm, hogy életem minden helyzetében festegettem. Pápán Tóth Ferenc tanáromról készített rajzomról még külön nyomat is készült, alig voltam 15 éves.

Az író felesége, Jókai Mór akvarellje, 1903.
(Petőfi Irodalmi Múzeum)

**Tóth Ferenc pápai tanár és
superintendens, litográfia,
1839-1840.**
(Petőfi Irodalmi Múzeum)

Jókai Mór: Önarckép, 1898, Budapest Forrás: mnmkk.hu

Kecskeméti joghallgató koromban még egy kis pénzt is kerestem a portréimmal. Még a forradalom idején, illetve hát a menekülésem s bujdosásomban Tardonán is megfestettem azt csodálatos bükki rengeteget.

- És később? Olvastam, hogy még a börtönben is alkottál.

- Sokat tudsz öcsém, de nem eleget. Amikor sajtóvétségért 1863-ban bezártak a tömlőcbe, olyan emberséges foglárom volt, hogy megengedte magam vigyem a művész készletemet s ott is dolgoztam. Ott legalább művészi magányban volt részem. A feleségem kis mellszobrát például ott faragtam ki.

Es utána is. Amerre jártam, a Felvidéken vagy Erdélyben, amit érdekesek láttam azt rögtön lerajzoltam. Tucatnyi zsebkönyvem van ezekkel a rajzokkal. Itt Füreden is terítve volt a dolgozószobám az elkészült vagy félig készült munkáimmal. Legszívesebben tájképeken munkálkodtam, ezt a balatoni világot az istenek igazán a művészek kedvéért

teremtették. Aztán csináltam az én Rózámról is pompás képeket, szép színházi kosztümben, néha meg még magamat is próbáltam valahogy vászonra kenni, de soha nem voltam elégedett az eredménnyel. „Oh, mily boldog voltam én, mikor az ecset volt a kezemben, nem az író toll. A toll kínozt, az ecset enyhít. A toll munkája után fáradtak vagyunk, az ecseté után felfrissülünk. Amit leírtunk, bánjuk elolvasni; amit megfestettünk, attól alig tudunk megválni, mindig gyönyörködünk benne. A leírt munkáról mindig tudja a szerző, hogy rossz, a megfestettéről mindig azt hiszi, hogy jó.”

- Mondanál valamit a halhatatlan barátodról, Munkácsyról?

- Vele valóban nagyon jóban voltam. Gyakran járt a pesti lakásomon, együtt voltunk az Alföldön jó magyar fejeket keresni a Honfoglaláshoz. Le is írtam, milyen ihletett, szinte állandó lázas állapotban dolgozott.

Rettentő végzet az alkotás pillanata. „Mindannyiunk között

legjobban ki van téve e végzetnek a festő: akinek az alkotása egyszerre és közvetlenül jelenik meg, s annak addig, míg műve megalakul, a tudáson s a teremtő erőn kívül még végtelen tanulmányokat kell összegyűjteni, azoknak az alkalmazását kitalálni, belőlük egy egészet megteremteni. Aki ezt kezdetétől befejezéséig fejlődni látta, az, ha van szívében szeretet a festő iránt, minden este imádkozhatik érte, hogy őrizze meg az ép lelkét az Isten!”

- Talán akkor nem véletlen, hogy a műveidben - igen sok könyvedet olvastam, de nem eleget - sok festő szerepel s önmagában is sokat ír sz a művészetről.

- Ez így van, a művészettel nem lehet betelni. Amikor Florencben (Firenzében, P.M.) jártunk Róza unokámmal, alig tudtam kijönni a Pitti palotából, annyira tombolt bennem a művészet által teremtett világ felzaklató élménye. Akkor írtam „Ha festő, szobrász, vagy építész volnék, kétségbeesve kellené elhagynom Florencet. Olyan érzés ez, mint mikor valaki egy szép, bűbajos idegen asszonyba belészeret, akiről tudja, hogy sohasem lehet az övé.” Hát persze, hogy szívesen adtam szereplőim kezébe ecsetet, vásznat, vésőt, aztán mindegyiküknek valamiféle történet is szerep is jutott hozzá.

- Olykor még a hölgyeket is festőként ábrázoltad.

- Pontosan! „Miért ne foglalkozhatnák el hát a nők a képzőművészet terén is az őket megillető helyet? Különösen a festészet országában nagy előnyükre van az erős megfigyelőtehetség, a színek harmóniája iránti érzék. Hiszen a férfiszem is meglátja ugyanazt, de a női szemnek fogamzó képessége van; az meg is tudja a látottat őrizni. Ezért én mindenkor nagy előszeretettel viseltettem a nők festőművészi kiképzése iránt.”

- Végül is, tudnál valamit üzeni a Magyar Művészet olvasóinak a művészetről?

- Miért kell nekem mindig okos dolgokat mondani, barátocskám? Hiszen ezeket mindenki tudja: „A festészetet szeretni kell. A festészetet lehetetlen nem szeretni. A festő a legfüggelenebb úr a földön.”

Dr. Praznovszky Mihály

Jókai Róza: Pápi a rózsák között, akvarell, Jókai Album, 1925.

A cikkben megjelenő személyek sorrendben:

Petőfi Sándor (1823-1849) Jókai barátja
Orlay Petrich Soma (1822-1880) festőművész
Jókay József (1781-1837) ügyvéd
Jókay Károly (1814-1902) főszolgabíró
Jókay Eszter (1816-1889) Vály Ferenc tanár felesége
Váli Mari (1840-1915) előbbiek leánya
Jókay Jolán (1849-1922) Károly leánya
Écsy László (1807-1895) fürdőigazgató
Jókai Róza (1859-1936) – Jókai Mór örökbefogadott unokája
Feszty Árpád (1856-1914) festőművész
Huszár Adolf (1843-1885) szobrászművész
Székely Bertalan (1835-1910) festőművész
Liezenmayer Sándor (1839-1898) festőművész
Feszty Masa (1894-1977) festőművész
Tóth Ferenc (1768-1844) a Pápai Kollégium tanára, református püspök
Laborfalvi Róza (1917-1886) színésznő, Jókai Mór felesége
Munkácsy Mihály (1844-1900) festőművész

Az élcslapok és a karikatúrák egyre nagyobb népszerűségnek örvendtek az olvasók körében a 19. század közepétől kezdve. Jókai az általa alapított Az Űstökös című élcslapba rendszeresen készített rajzokat. Forrás: mnmkk.hu

Megjelent a Füredi História 73. száma

Szüreti hangulat volt a Balatonfüredi Helytörténeti Egyesület szeptember 9-i rendezvényén, a Lipták Gábor Városi Könyvtárban, ahol nagyszámú érdeklődő jelenlétében mutatták be a lap legújabb számát. Baán Beáta főszerkesztő az újságban most megjelent, a nyár folyamán beérte legfrissebb helytörténeti közleményeket ismertette a közönséggel. Szokás szerint számos cikk szerzője is jelen volt a rendezvényen, ők szóban kiegészítéseket fűztek saját írásukhoz.

Ebben a lapszámban, a korábban megjelent 72. számhoz hasonlóan ismét több megemlékezés reflektál az idei év két fontos balatonfüredi bicentenáriuma, azaz Jókai Mór születésének 200. évfordulójára, valamint az idei 200. Anna-bálra.

Már a címlap és a hátsó borító is érdekes.

2014. március 22-én ünnepelte a Balatonvin Borlovagrend megalapításának 30. évfordulóját. Ezen ünnepi alkalommal a borrend vezetőségének javaslatára a református templomban tartottak jubileumi borrendi avatást. Itt – az országban elsőként és azóta is példa nélküli módon – Jókai Mór posztumusz a borrend tagjai sorába avatták fel az ország minden tájáról Balatonfüreden megjelent borrendek jelenlétében. Erre az eseményre utal a címlapon lévő fénykép valamint a hátsó borítón látható az ez alkalomra Jókai Mór nevére kiállított francia és magyar nyelvű díszoklevél.

Volt az újságbemutató során egy váratlan ünnepi esemény is. A Balatonvin Borlovagrend idén úgy gondolta, hogy Jókai Mór születésének 200 éves évfordulója alkalmából felajánlja ezt a díszes oklevelet a Helytörténeti Gyűjtemény számára, hogy azt a gyűjtemény kiállítóterében minél szélesebb közönség megtekinthesse. Az oklevelet Koczor Kálmán

elnök-nagymester adta át néhány megemlékező gondolat kíséretében Tóth Györgynek, a Helytörténeti Gyűjtemény vezetőjének.

Rátérve a belső tartalomra, az első cikk Tóth-Bence Tamás írása „Jókai és Győr” címmel. Az írás ismerteti a már az író életében kialakult győri Jókai kultuszt és a Győrben tartott különféle ünnepi megemlékezéseket. Van azonban Győrnek Jókai révén egy kapcsolódási pontja Balatonfüredhez, ezt úgy hívták: Farkas Mihály. De a fürediek és Jókai is csak Farkas Miskaként ismerte a győri cigányprímást, aki gyakran megfordult zenekarával annak idején Balatonfüreden, de az író bizonyára hallhatta játékát budapesti tartózkodásai alkalmával is. A szerző megemlékezik továbbá a Jókai bicentenáriumbalatonfüredi induló eseményeiről és említést tesz az emlékfá ültetéséről a Tagore sétányon.

A második írás is Jókaihoz kapcsolódik. Csizmazia Darab József „Jókairól per tangentem” címen az írónak a szőlőhöz és a borhoz való viszonyát taglalja persze Balatonfüredhez kapcsolódó történetekkel. Az írás érdekessége, hogy Jókai Mór emlékét még egy igen jóízű „Jókai Mór” nevű szőlőfajta is őrzi, melyet annak idején az író 75. születésnapjára nemesítettek. Jókai Mór a nemesítőnek címzett levelében a fajta kvalitásaira tekintettel engedélyezte, hogy az nevét viselhesse.

Csizmazia Darab József, Gaál Antal, Baán Beáta, Takács Miklós és dr. Simon Attila az újság bemutatóján.

Különleges beszámolót közöl a lap „Első és egyetlen” címen Gaál Antal tollából, aki felidézi az 58 évvel ezelőtti 142. Anna-bál történetét, egy egészen különleges szemszögből. Ez az Anna-bál azért is maradt az ő számára felejthetetlen, mivel sikerült neki oda jegy nélkül „belőgnia”.

Egy hosszabb közlemény Baán Beáta főszerkesztő írása, aki visszaidézi a Magyar Televízió által szervezett és 1983-ban „Eppur si muove!” címen megrendezett országos Jókai TV-vetélkedőt, sok fényképpel illusztrálva. A résztvevők a Jókai Mórhoz kötődő különböző magyar városok, illetve az ugyancsak hozzá kötődő budapesti kerületek csapatai voltak. A versenyben végül Balatonfüred összeszokott csapata az előkelő harmadik helyezést érte el. Fülepi Pál, a Hazafias Népfőnt volt balatonfüredi titkára precíz feljegyzéseket készített úgy a közvetítések előkészületeiről, mint magáról a versenyről. Ezeket később eljuttatta a megyei levéltárba. A szerző így saját emlékeit a levéltári dokumentumokkal összevetve, illetve kiegészítve tárja elénk az egész versenyt bemutatva. Megemlékezik továbbá a csapattagokról és a nagyszámú segítőről is. Baán Beáta annak idején, mint a városi tanács közművelődési felügyelője vett részt a csapat munkájában.

Két írás is foglalkozik dr. Debrőczy Tibor kardiológus, belgyógyász,

a Balatonfüredi Állami Szívkórház volt igazgatójának emlékére az intézmény falán elhelyezett emléktáblájával. Elsőként dr. Simon Attila főigazgató 2025. április 4-én, elődje emléktáblájának felavatásakor elmondott ünnepi beszédét közli a folyóirat. Ebben megemlítette, hogy az utókor igen hálás dr. Debrőczy Tibor sokoldalú igazgatói munkásságáért. Mint szervező fejlesztette az intézményi struktúrát és működését, valamint új terápiás eljárásokat vezetett be a betegellátás területén. Ezután olvasható Tóth-Bence Tamás írása „Újabb emlékjel Balatonfüreden” címmel, mely az emléktábla kapcsán ismerteti dr. Debrőczy Tibor rövid életrajzát, illetve a táblaállítás történetét és körülményeit, megemlítve, hogy az elkészült bronz dombormű egy korábban Borsos Miklós által készített plakett alapján született.

Egy iratköteg története kapcsán Tóth-Bence Tamás a legendák, a történetmesélés és helytörténeti kutatás összefüggéseit, illetve külön-külön útjait boncolgatja.

Néhány hónapja, pontosan 2025. március 25-én lett volna 100 éves Lakatos András, a XX. század kiemelkedő, innovatív magyar szőlész-borász szakembere. Balatonfüreden, a születésnapján a református temetőben lévő emléktáblánál emlékeztek meg róla tisztelői. Gazdag országos és

nemzetközi munkásságának vannak balatonfüredi vonatkozásai is, amelyeket a kerek évforduló kapcsán Csizmazia Darab József idézett fel „Lakatos Andrásra emlékeztünk” című cikkében. Az írás többek között megemlíti, hogy Lakatos András közel 65 éve ismerkedett meg a nemzetközi borrendi mozgalommal és nem csak az ország első borrendje, de a Balatonvin Borlovagrend megalakulása is a nevéhez köthető. A lapbemutató alkalmából a híres szőlész-borász unokáját, Lakatos Bálintot is köszönhetjük a rendezvényen.

Végezetül meg kell említeni Tóth-Bence Tamás írását, amely egy speciális recenzió a nemrégiben megjelent és Balatonfüreden is bemutatott Katona Csaba és Purgel Réka szerzőpáros által jegyzett „A balatonfüredi Anna-bál története” című könyvhöz. Az Anna-bálok történetének kutatása soha nem ér véget, hiszen folyamatosan felszínre kerülnek újabb és újabb apró részletek, melyek ugyan a bálról történészi szemmel kialakított képet alapjaiban már nem változtatják meg, de egyes részletek tovább gazdagíthatják.

A Helytörténeti Egyesület lapbemutató rendezvénye Budáné Bocor Ágnes jóvoltából egy jó hangulatú szőlőkóstolóval fejeződött be.

Csizmazia Darab József

Végh-Mozgai Heni

festménykiállítás az Arácsi Népházban (Balatonfüred, Lóczy Lajos utca 62.)

Megnyitó: 2025. október 17., péntek, 17:00 óra

A kiállítást megnyitja: Csorba Kata, a Füred TV főszerkesztő-ügyvezetője

Közreműködik: Végh Koppány - zongora, Ferencz Zoé - szaxofon

Megtekinthető: 2025. november 13-ig az Arácsi Népház nyitvatartási idejében (hétfő, csütörtök: 10:00-18:00; szerda: 14:00-18:00)

A műsorvázlatot jogait fenntartjuk. kultura.balatonfured.hu, info@furedkult.hu, +36 (67) 788-456

MESTERSÉGES INTELLIGENCIA AMI ÁTALAKÍJTJA VILÁGUNKAT

Fedezd fel a jövőt prof. Palkovics László kormánybiztos közérthető előadásában.

- mindennapi életünk átalakulása
- a technológia
- a munka világa
- az oktatás
- az egészségügy
- a haditechnika
- az emberi kapcsolatok
- a politika
- Magyarország az új világban

2025. október 15. szerda, 17:30

Bérelés díjtalan. Ükhelyét biztosíthatja, ha a www.zsidokivalosagok.hu weboldalon az eseményről található linken regisztrál.

ZSIDÓ KIVÁLÓSÁGOK HÁZA

Balatonfüred, Bajcsy-Zsilinszky Endre u. 32. zsido.kivalosagok.hu info@zsido.kivalosagok.hu [zsido.kivalosagokhaza](https://www.facebook.com/zsidokivalosagokhaza)

HIRDETÉS

Jól áll neki a Stihlfűrész

Kőszegi Ferenc története kisgyermekkorában azzal indult, hogy vég nélkül az ezermester mérnök nagypapa nyomában volt. A kisebb javításokért kapott zsebpénzét rendre elfogyizták együtt. Ferenc egy évvel ezelőtt vette át Füreden az Ady Endre utca STIHL szaküzletet. A márka története 1926-ban kezdődött, amikor Andreas Stihl kifejlesztette az első motorfűrész és céget alapított. A STIHL száz éve motoros gépeket fejleszt, gyárt és értékesít az erdészet, a mezőgazdaság, a tájépítés és az építőipar területén dolgozóknak, és nem utolsósorban a magán kerttulajdonosoknak. A világ több mint százhatvan országában lévő szakkereskedéseikben kizárólag úgy adják el a gépeiket, hogy szakszervizt is biztosítanak hozzájuk.

Kőszegi Ferenc hall kritikái véleményeket a bolti elődjéről, de mint mondja: ő előre tekintve akar rászolgálni a bizalomra. Nem csak hasznos, amit csinál, hanem örömet is ad neki. Nem elég neki az elégedett vásárló, hanem azért lelkesedik, ha a vevő a

neki leginkább megfelelő eszközt viszi haza. Vallja: minden eszköz csak annyira jó, mint amennyire a hozzá tartozó szolgáltatás, ezért tanácsot ad, beüzemel és szervizel is.

Üzletében minden ott van, ami a természetben végzett munkához kell. Tény, hogy mostanában a csendrendeletet sem sértő, akkumulátoros gépek a kelendőbbek, a benzínmotorosakat kevésbé keresik. Igaz ez a hagyományos fűnyírókra is. Lehet válogatni a különféle alkatrészek és kiegészítők között, ami pedig a boltban épp nincs, az katalógusból megrendelhető, és két-három nap alatt át is vehető. A korábbi években tapasztalt határidők tehát jelentősen lerövidültek, stabil nyitva tartás várja a vásárlókat, a tulajdonos pedig gondos gazda módjára van jelen az üzletben.

Füredi kertigép-centrum STIHL szakkereskedés és márkafüggetlen szervíz

Balatonfűred,
Ady Endre u. 48.

Telefon:
+36 70 857 4444

e-mail:
info@furedikertigepcentrum.hu

Nyitvatartás:
hétfőtől csütörtökig 8-16
pénteken 8-18
hétfőig zárva.

BFN

HIRDETÉS

A teljesség keresése: a holisztikus szemlélet

Manapság egyre divatosabb kifejezés lett a holisztikus, van belőle masszáz, kutyatáp, pszichológus, marketing és még edzés is. De vajon mit is jelent pontosan?

A holisztika a görög eredetű holos szóból származik, ami teljességet, egészet, egységet jelent. A holisztikus szemléletmód alap gondolata az, hogy a részek csak az egészhez való viszonyuk alapján értelmezhetők. Vagyis egy olyan megközelítés, ami a részek összegénél többet lát, összefüggő egészként tekint egy rendszerre, figyelembe véve a bennük lévő kölcsönhatásokat. Az egyes részek vizsgálata tehát hamis következtetésekhez vezet, mert az egész megértése csak az egyes részek megértésével lehetséges.

A holisztikus szemlélet (jobb agyfélteke) ellentéte az analitikus gondolkodás (bal agyfélteke), ami az egyes elemek részletes vizsgálatára fókuszál. A problémák mélyebb megértésében ez utóbbi segít, de a holisztikus szemlélet lehetővé teszi, hogy precízebb képet kapjunk: több aspektusból világít rá a dolgokra, ezáltal komplexebb, átfogóbb megoldásokat találhatunk.

Nem arról van szó, hogy az egyik vagy a másik mellett tesszem le a voksom, vagy hogy melyik szemlélet a szimpatikusabb. Mindkét gondolkodásnak helye van az életünkben, és az eredményességhez a kettő közötti

jó egyensúly kialakítása szükséges. Aurea mediocritas, vagyis az arany középút megtalálása és használata a lényeg.

Az embernél a holisztikus szemléletmód a fizikai, mentális, érzelmi és spirituális aspektusok egységét hangsúlyozza, a harmonikus működés és az egyensúly megteremtése érdekében. A gyógyításban a tünetek mögötti okok feltárását célozza, nem csupán a fizikai problémák kezelését. Mi a Feketerigó Holisztikus Központban (Balatonfűred, Kéki-völgy) a SZEMÉLYre fókuszálunk, figyelembe vesszük az egyén teljes életét, a kollektívát, s néha még egy kicsit ennél is többet.

Az egészség nem csupán a betegségek hiánya, hanem az optimális állapot, a jólét és a

boldogság feltétele is. Ehhez az egyensúly és a harmónia fenntartása szükséges, ami manapság sajnos egyre nehezebb, de nem lehetetlen. Nagyfokú tudatosságot és önismeretet igényel, ezért a legkülönbözőbb terápiákat, alternatív módszereket kínálunk a hozzánk segítségért fordulóknak. Van például okfeltárásunk a Germán Gyógytudomány segítségével, többféle blokk- és traumaoldó technikánk, kócsing, családállítás, meditációk, hangterápiák, transzlégzés, mozgáskorrektív kezelések, van piócás terápiánk, kínálunk különböző alkotói tevékenységeket, illetve ismeretterjesztő előadásokat, s nem utolsósorban van női körünk is.

Bővebb információk a központ facebook-oldalán találhatók. BFN

ORSZÁGOS KÖNYVTÁRI NAPOK

Lipták Gábor Városi Könyvtár
Balatonfűred,
Kossuth Lajos utca 35.

OKTÓBER 7., KEDD
17:00 JÓKAI ÉS A NŐK

Író-olvasó találkozó Szécsi Noémivel.
Az írónővel Csorba Kata, a Füred TV főszerkesztője beszélget.

Száz évvel ezelőtt úszta át a Balatont Bimbi

Száz évvel ezelőtt, 1925. augusztus 20-án sikerült először női versenyzőnek átúsznia a Balatont. Ráadásul nem is a mostani Révfülp-Balatonboglár közötti 5,2 kilométeres szakaszt teljesítette Bölcs házai Belházy Margit, azaz Bimbi, hanem a Balatonfüred-Siófok közötti 13 kilométeres távot. A rendkívüli sportteljesítményre 2019 óta emlékbála hívja fel a figyelmet a Füredi Panteonban, ezt koszorúzták meg az idei centenáriumi alkalmával.

A balatoni modern polgári úszósport megszületését a történetírás Szekrényessy Kálmánhoz köti, aki korának híres úszójaként 1880. augusztus 29-én 6 óra 40 perc alatt teljesítette a Siófok-Balatonfüred közötti, több mint tíz kilométeres távot. Kovács Emőke történész kutatásaiból tudjuk, hogy a kalandos sorsú, neves nemesi családból származó Szekrényessy orvos-tant és jogot hallgatott, majd önkéntes katona lett, és még a török hadseregben is szolgált.

A tó átúszásának történetét később Balatoni Gräfl Károly folytatta, aki 1896 és 1904 között többször is teljesítette a távot, és megalapította a Balatoni Úszók Egyesületét is. Bátyjával, Gräfl Ödönnel vízipólózott is, 1895-ben például Porzsolt Gyula siófoki ún. indián táborában olyan neves úszóbajnokokkal edzettek a Gräfl fivérek, mint Hajós Alfréd vagy Bauer Rudolf. Emellett Balatoni Gräfl Károly kötöttfogású birkózó magyar bajnok is volt, és az ökölvívásban is jeleskedett, sorsa

azonban tragikus véget ért: 1945 márciusában a németek agyonlőtték.

Az 1920-as évekig csak férfiak vettek részt a tavi úszóversenyeken, ám 1924-ben első női indulóként Irsay Kató is rajthoz állt, de ő csak fél távnál kapcsolt be a megmérettetésbe. A versenyek indulói mögött minden esetben komoly edzőmunka állt, Bölcs házai Belházy Margit Ilona (1904-1981) azonban fiatal lányként csak az édesanyjával úszott a Balatonban, 1925-ben pedig mindössze három héttel a verseny előtt kezdett el komolyabban úszni. Azt Tóth-Bencze Tamás helytörténeti kutatásaiból tudjuk, hogy Bimbi saját bevallása szerint a verseny előtti éjszakát kényszerűségből átmulta. Füreden ugyanis nagyon szívesen fogadták, szállást azonban már csak a Tibor-fürdőben kaptak, ahol igen kemény volt a fekvőhely és meleg is volt. Jobb híján Bimbiék alvás helyett inkább egymást szórakoztatták.

Szekrényessy Kálmán 1923-ban halt meg, a tiszteletére megrendezett

1925. augusztus 20-i emlékverseny napján gyönyörű idő fogadta a reggel kilenckor rajthoz álló hat férfi és hat női versenyzőt, köztük az érdekes becenevű, cserfes, igen energikus Bimbit is. A szép idő kedvezett a versenynek, nagyon meleg volt, a Balaton vizének simaságát egyetlen hullám sem zavarta meg. A férfiak közül elsőként Mattyasovszky János 4 óra 15 perc elteltével ért át a túlsó partra, Bimbi pedig a mezőny hatodikjaként 4 óra 51

perc alatt (más források szerint 5 óra 27 perc alatt) teljesítette a távot.

Bimbi győzelme olyannyira meglepő volt, hogy az egyik újság szerint csalt, bizonyára kapaszkodott a motorcsónakba. A következő évi verseny alkalmával az újságíró végigkísérte Bimbit, és maga is meggyőződhetett a nagyszerű teljesítményről. 1926 után még egy alkalommal, 1927-ben férfiakat is maga mögé utasítva nyert a női mezőnyben Bimbi, többé azonban nem indult a Balaton-átúszó versenyen, visszavonult az aktív sportéletből. Édesapja, Bölcs házai Belházy Károly székesfővárosi tanító volt, az ő nyomdokait követve Bimbi is tanítoként tevékenykedett. 1932-ben kötött házasságot Merza Marcell mérnökkel, és tisztes családanaként élte le az életét.

Bimbi sikere a női sportolók megítélésében is változást hozott. Angliában az 1900-as évek elején, az Amerikai Egyesült Államokban pedig az 1910-es években kezdtek női versenyzők bekapcsolódni az úszósportba, Bimbi győzelmei után pedig már Magyarországon is rendszeresen találkozhattunk női úszókkal. A második világháborút követően a Balaton-átúszások története megszakadt, csak 1948-tól indították el újból. A táv ekkor még a Füred-Siófok közötti 13 kilométer volt, de

ezt leginkább csak a profi versenyzők tudták teljesíteni, így a vetélkedést 1983-tól áttették a Révfülp-Balatonboglár közötti 5,2 kilométeres szakaszra.

A Füredi Panteonban Bimbi úszóteljesítménye előtt tisztelve a nyílt vízi világkupa füredi versenynapja előtt két nappal, 2019. július 12-én avatták fel az emléktábláját. A leleplezésen jelen volt Bimbi unokája, Sasvári-Merza Krisztina is, aki egykor szinkronúszó volt, és kisgyermekként még találkozhatott nagyjával. Erős egyéniségű személyként emlékszik vissza rá, kézenek érintése, egész lénye, nem utolsó sorban pedig finom süteményei is nyomot hagytak Merza Krisztinában. A család részt vett az idei, századik évforduló alkalmából tartott emlékünepségen is, ahol Kovács Emőke történész elevenítette fel a történetet, a város részéről pedig Molnár Judit, a Humánerőforrás Bizottság elnöke helyezte el koszorút Bimbi emléktáblája alatt.

Napjainkban gyakran olyanok kerülnek a reflektorfénybe, akik mögött nincs valós teljesítmény. Bimbi esetében azonban adott egy fiatal hölgy, aki egy hatalmas teljesítménnyel vált híressé, mégis vissza tudott lépni egy hétköznapi életbe, ahol szintén tisztességesen helyt állt.

Mórocz Anikó

Tükrös krimiremek – a Balaton tükrében

De igen, jól olvasták a címet: tükrös, nem trükkös. Pontosabban: az utóbbi is. De hát minden valamire való krimi az. Kellei György legújabb regényét – Egyikünk hamarosan halott lesz! – egyedisége emeli ki műfajából. Az életműdíjas Magyar Krimikirály sikerszerűjét nemcsak folytatni képes, de minduntalan megújítani is. „Virtigli balatoni krimi”-jeinek (231. o.) Melis Zsolt egyszerre főhőse és fő-elbeszélője. Nem egyedüli, mert narrátor szerepét időnként a regényíró veszi át, aki amúgy a – civilben irodalomtörténész – magánnyomozó alteregója és viszont: a trükkös tükrözés tehát alapvetően határozza meg már magát az elbeszélés technikáját. Azonban Melis kettősségei ezzel nem érnek véget: ő a gyilkosoknak nem csupán üldözője, hanem olykor kiszemelt áldozata is. Például most is. Méghozzá kegyetlen fortély révén. A hivatásos rendőrnemzedék – náluk eredményesebben – segítő magyarhoni, balatoni Poirot-aljas trükkel teszik gyanúsítottá, a gyilkos legveszedelmesebb ellensége vetíti rá önnön bűnét. Melisnek az igazság mellett, s attól elválaszthatatlanul, becsületéért, jó híréért is harcolnia kell. Az életet, a nőket, a finom ételeket, szűkebb pátriáját a Balatont szerető, szintén „életműdíjas krimiíró” (12. o. stb.) – „a magánnyomók királya” (254. o.), bűnügyi történeteknek írója és főszereplője ebben a sajátosan

többdimenziós tükörregényben – „személyes érintettség okán” – is embert próbáló izgalmakat él át. S vele az olvasó. Nem ajánlom, hogy a Kellei-krimik olyankor olvassák, amikor sok a hazavitt munkájuk, mert annyira lebilincselő, hogy munkahelyi teendőik esetleg késedelmet szenvednének miatta. A szép és nyájas Balatonfüred ezúttal zordabb arcát mutatja; aligha

véletlenül siet leszögezni a krimiíró könyve legelején, hogy „a helyszínek beazonosíthatók, de a szereplők kivétel nélkül kitalált figurák, nem léteznek a valóságban” (7. o.). Arról igazán nem Kellei György tehet, ha ilyenén figyelmeztetése után a gyanakvó krimiolvasó legott „megfejtősdibe”, modellkérésbe kezd.

Madarász Imre

FILMKLUB

Balaton Mozi - Balatonfüred,
Horváth Mihály utca

Nem nézünk, mint a moziban - a nem látott filmek.

2025. október 7.	Véletlen (Pryzpadek) POL, 1981.
Rendezte: Kryztof Kieslowski
2025. november 4.	Hol veszítettük el magunkat (Kho Gaye Hum Kahan) IND, 2024.
Rendezte: Arjun Varain Singh
2025. december 2.	Melyiket a kilenc közül? HUN, 1957.
Rendezte: Szöts István
2026. január 6.	Mechanikus narancs (Clockwork orange) GBR, 1972.
Rendezte: Stanley Kubrick
2026. február 3.	Femme fatale USA, 200
Rendezte: Brian de Palma
2026. március 3.	Csillag (Zvezda) RUS, 2014.
Rendezte: Anna Melikjan
2026. április 7.	Barkley Marathon USA, 2013.
Rendezte: Annika Iltis
2026. május 5.	A gránátalma színe (Sayat Nova) ARM, 1968.
Rendezte: Sergei Paradjanian

A filmek a hónap első keddjén este 8 órakor kezdődnek.

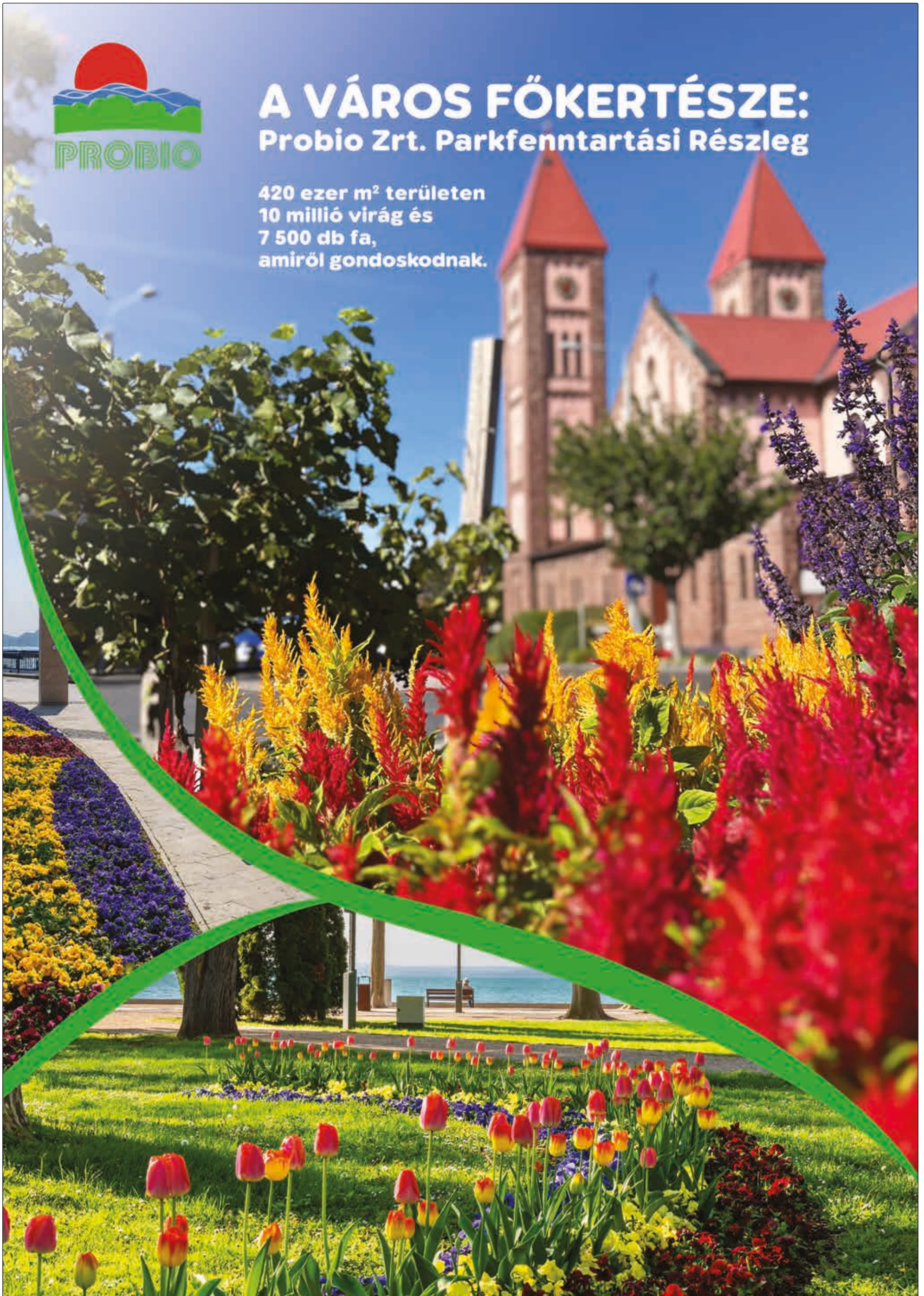
balaton noei
Minőségi szórakozás a Balaton északi partján

A VÁROS FŐKERTÉSZE:

Probio Zrt. Parkfenntartási Részleg

420 ezer m² területen
10 millió virág és
7 500 db fa,
amiről gondoskodnak.

Filharmónia bérlet 2025–2026

2025. november 13. 19:00

**Nemzeti Filharmonikus
Zenekar**

Berecz Mihály - zongora
vezényel: **Vashegyi György**

2026. február 11. 19:00

**Capella Savaria
és a Purcell Kórus**

vezényel: **Vashegyi György**

2026. április 20. 19:00

**Anima Musicae
Kamarazenekar**

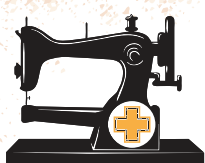
Sergei Dogadin - hegedű
művészeti vezető: **G. Horváth László**

Jegyek és bérletek válthatók a Balatonfüred
Kongresszusi Központ jegypénztárában, valamint
online a www.jegy.hu oldalon.

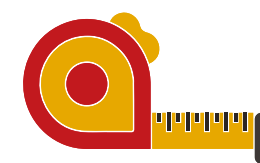
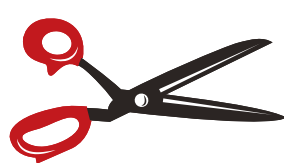
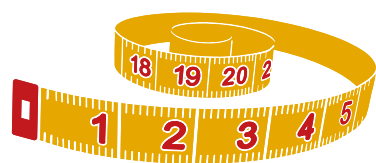
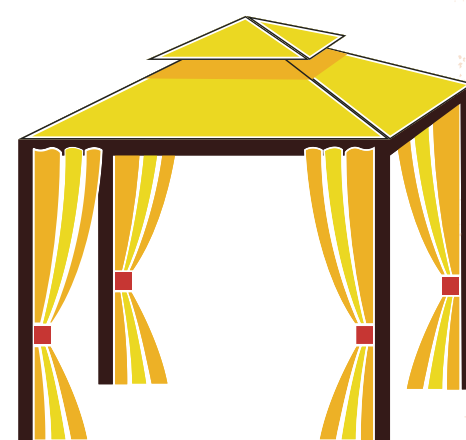
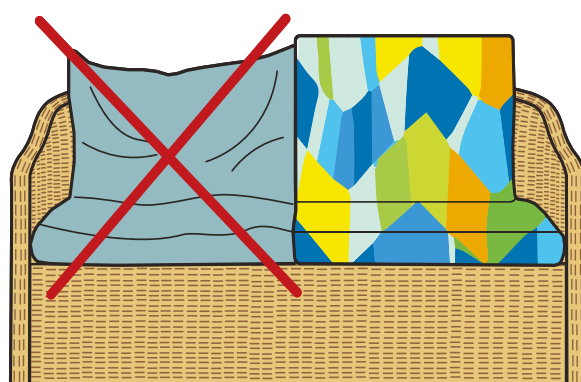
A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

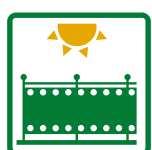
BALATONFÜRED
Balatonfüred Kongresszusi
Központ
filharmonia.hu

TEXTILKLINIKA.HU

KÜLTÉRI PONYVÁK MÉRETRE KÉSZÍTÉSE

(1) 478 00 00 • kulteriparna-matrac.hu • Hétvégén is nyitva 9-19h!